

Hogeschool PXL

RAPPORT KWALITEITSTOETS

professionele Bachelor in de Agro- en Biotechnologie

29 en 30 april 2026

Inhoud

Inleiding.....	3
Bevindingen	4
Algemene beschouwingen	4
KK3 ‘Evaluatiesysteem’	5
KK4 ‘Curriculum’	6
KK6 ‘Instroom-, doorstroom- en uitstroombeleid’	9
KK8 ‘Gerealiseerd eindniveau’	11
Aanbevelingen	13

Inleiding

Dit rapport geeft de beschouwingen, oordelen en aanbevelingen weer van de kwaliteitstoets van de Bachelor in de Agro- en Biotechnologie (180 SP | EQF 6) van Hogeschool PXL. Deze kwaliteitstoets is erop gericht de opleiding te ondersteunen bij de kwaliteitsborging en -verbetering en kadert in het instellingsbreed kwaliteitszorgbeleid van de hogeschool.

De opleiding Agro- en Biotechnologie, met afstudeerrichtingen Groenmanagement en Biotechnologie, ressorteert onder het departement PXL-Green&Tech en werd op 29 en 30 april 2026 bezocht door een team van onafhankelijke experts. De commissie werd als volgt samengesteld:

- **Wim Hoste**, directeur van het International Training Centre, Universiteit Gent (voorzitter)
audit- en onderwijsdeskundige – voorzitter
- **Olivier Segers**, opleidingsmanager Applied Science Academie, Zuyd Hogeschool
vakdeskundige – lid
- **Dirk Veelaert**, teamleider innovatie, VLAIO
werkvelddeskundige – lid
- **Lies Decroos**, studenten afstandsonderwijs, Bachelor in de agro- en biotechnologie –
afstudeerrichting Dierenzorg, Hogeschool VIVES student – lid

Andreas Smets, beleidsadviseur kwaliteitszorg bij VLUHR KZ, was secretaris van de commissie.

De commissie legde naast het door de instelling bepaalde kwaliteitskenmerk 8 'Gerealiseerd eindniveau' en het door de opleiding gekozen kwaliteitskenmerk 4 'Curriculum' de focus op kwaliteitskenmerken 3 'Evaluatiesysteem' en 6 'Instroom-, doorstroom- en uitstroombeleid'.

Bevindingen

Algemene beschouwingen

Met volle koffers op pad

Tijdens het tweedaags locatiebezoek bracht de opleiding de metafoor aan van het op pad gaan met volle koffers: alles wat studenten aan kennis, vaardigheden en attitudes verwerven tijdens de opleiding, wordt verzameld in een koffer. Gedurende hun verdere (professionele) loopbaan nemen alumni eruit wat ze nodig hebben of voegen ze er nieuwe elementen aan toe. De commissie ervaart dit als een treffende en verhelderende metafoor. Om in dezelfde beeldspraak te blijven: koffers brengen ook uitdagingen met zich mee. Soms zijn ze te groot of te klein, te vol of net onvoldoende gevuld. Eén aspect is echter onvermijdelijk: ze moeten op een bepaald moment 'door de security'. De opleiding presenteerde tijdens het bezoek een groot aantal koffers: de aangeleverde informatie was bijzonder uitgebreid. Sommige onderdelen doorstonden deze toets zonder problemen, terwijl andere bijkomende vragen opriepen. De commissie stelt vast dat de aangeleverde informatie niet altijd even zelfkritisch was. Het was voor de commissie zoeken naar de belangrijkste uitdagingen waarmee de opleiding geconfronteerd wordt, evenals naar de ontwikkelkansen die zij zelf voor de toekomst ziet. Nochtans vormt net het expliciet detecteren, benoemen en opvolgen van dergelijke aandachtspunten de kern van kwaliteitsborging in eigen regie. Hoewel de informatie hierover beperkt bleef, identificeert de commissie een aantal belangrijke aandachtspunten.

Tijdens de kwaliteitstoets zocht de commissie herhaaldelijk naar de eigen identiteit, het profiel van de opleiding. De afstudeerrichting biotechnologie positioneert zich binnen een biotechnologisch ecosysteem in de ruime Limburgse regio, waarin zowel andere opleidingsaanbieders op niveau 6 en 7 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur als diverse biotechbedrijven actief zijn. Hoe de opleiding zich precies binnen dit speelveld positioneert, werd pas na herhaaldelijk bevragen duidelijker. De positionering van de afstudeerrichting groenmanagement, werd, hoewel niet expliciet benoemd, duidelijk uit gesprekken dat deze zich onderscheidt door een focus op het natuur- en bosbeheer. De commissie is van mening dat een gerichte profileringsoefening kansen biedt om de eigen identiteit scherper te definiëren en sterker naar voren te brengen. Daarbij wordt aanbevolen om samen met het werkveld strategisch na te denken over de langetermijnpositie van de opleiding binnen het regionale speelveld, bijvoorbeeld met een horizon van tien jaar.

De twee afstudeerrichtingen binnen de opleiding hebben vanaf de start van de opleiding een duidelijk verschillend inhoudelijk en organisatorisch profiel en trekken een heterogene studenteninstroom aan. Hoewel dit op zich geen probleem vormt, acht de commissie het opmerkelijk dat deze verschillen niet expliciet worden benoemd als een kans of een uitdaging. De heterogene instroom komt immers samen met uiteenlopende verwachtingen en het combineren ervan binnen één leeromgeving vormt een belangrijke uitdaging. Het vraagt van de opleiding een nog meer uitgebalanceerde didactische aanpak, met aandacht voor werkvormen, leermaterialen en inhouden, om het eindniveau van een bacheloropleiding (VKS 6) zowel naar de boven- als ondergrens te bewaken.

Ook de kengetallen nodigen uit tot reflectie. Na een periode van dalende studentenaantallen kende de opleiding in het academiejaar 2025-2026 een sterke stijging, met name in de afstudeerrichting Biotechnologie, waar de instroom verdubbelde. Tegelijk behoort ongeveer 25% van de totale studentenpopulatie tot de groep generatiestudenten, is er sprake van een aanzienlijke uitval in het eerste jaar en de gemiddelde studieduur bedraagt ongeveer vier jaar. Daarnaast stelt de commissie een hoge werkdruk vast bij de lectoren, onder meer voortkomend vanuit hun groot engagement. Het

energieke en geëngageerde personeel legt zichzelf hoge verwachtingen op en streeft naar nauwkeurigheid en actualiteit, onder meer door voortdurend bij te blijven met nieuwe wetgeving en technologische ontwikkelingen. Dat is verder aan te moedigen, maar wellicht kunnen taken verschoven of geoptimaliseerd worden om ook ruimte vrij te maken voor reflectie rond profilering en positionering in het Vlaamse landschap.

De commissie erkent dat de opleiding zich gedeeltelijk bewust is van deze aandachtspunten. De opleiding neemt veel waardevolle maatregelen, die vaak ingegeven lijken door een sterke focus op het ondersteunen en behouden van studenten. De commissie stelt vast dat de maatregelen in mindere mate vertrekken vanuit strategische antwoorden die zijn ingegeven door een duidelijke maatschappelijke positionering of expliciete vraag vanuit het werkveld. Dit resulteert in een continue uitbreiding van initiatieven, zoals bijkomende of wijzigende keuzetrajecten, de ontwikkeling van afstandsonderwijs, een toename van bedrijfsbezoeken en excursies, intensievere begeleiding, meer afhaakgesprekken, extra aandacht voor soft skills in rekrutering en een verregaande flexibilisering. Volgens de commissie is het echter belangrijk te erkennen dat “minder soms meer kan zijn,” zeker gezien de draagkracht van het personeel en de beperkte capaciteit om bijkomende “koffers” te blijven dragen.

Deze aandachtspunten doen geen afbreuk aan de vele sterke elementen die de commissie heeft vastgesteld. Studenten komen terecht in een warme, toegankelijke en ondersteunende leeromgeving, die zij zelf omschrijven als “gezellig”. Er is een grote inzet van het personeel en een duidelijke en sterke verbinding met het werkveld. De bagage die studenten tijdens hun opleiding opbouwen, resulteert in een goed gevulde koffer, niet alleen met kennis, vaardigheden en attitudes, maar ook met waardevolle ervaringen die hen voorbereiden op hun verdere toekomst.

Tegelijk nodigt de commissie het opleidingsteam uit om blijvend kritisch te reflecteren over de richting die de opleiding inslaat. Enkel door deze continue reflectie kan de opleiding niet alleen relevant blijven, maar ook wendbaar en toekomstgericht, zodat zij elke nieuwe generatie studenten optimaal kan voorbereiden op hun professionele traject.

KK3 ‘Evaluatiesysteem’

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 3 ‘Evaluatiesysteem’ behaalt.

De commissie stelt vast dat de evaluatie van studenten vertrekt vanuit een volledig en helder uitgewerkt evaluatieplan. Voor iedere afstudeerrichting is er een evenwichtige mix van evaluatievormen, die aansluiten bij de beoogde leerresultaten en logisch opgebouwd zijn doorheen de verschillende leerjaren: in de beginfase ligt de nadruk meer op kennis- en vaardigheidsgerichte evaluatie, terwijl in latere fases steeds meer wordt ingezet op authentieke en integrale competentiegerichte toetsing. De commissie meent dat de doordachte combinatie van evaluatievormen toelaat om het gewenst eindniveau te ontwikkelen en evalueren.

De commissie waardeert de expliciete integratie van soft skills binnen de evaluatiecyclus. Het is een sterke praktijk dat de matrices voor competentie-evaluatie een opbouw bevatten die aansluit bij het verwachte niveau in de verschillende fasen van de opleiding. Ook het betrekken van studenten via peer-evaluaties wordt door de commissie als een meerwaarde beschouwd.

Binnen de opleidingsonderdelen is de *constructive alignment* duidelijk zichtbaar. De evaluatiematrices zijn helder en correct opgebouwd, met een expliciete koppeling aan de leerdoelstellingen en een transparante weging. Volgens de commissie dragen deze instrumenten bij aan een valide en

betrouwbare evaluatie, wat ertoe leidt dat studenten de toetsing als rechtvaardig ervaren – een bevinding die ook expliciet naar voren kwam in het gesprek met de studenten. Studenten geven aan dat zij vraaggestuurde feedback kunnen ontvangen, al blijkt de omvang en kwaliteit hiervan in de praktijk wisselend.

De commissie ziet evenwel nog ontwikkelkansen, in het bijzonder met betrekking tot de rubrics die worden gebruikt voor de evaluatie van de stage. De beschrijvingen van de verschillende niveaus – zowel in de huidige als in de vernieuwde rubric die vanaf het academiejaar 2025-2026 werd ingevoerd – zijn voor de commissie onvoldoende onderscheidend in termen van concrete gedragsindicatoren. Dit bemoeilijkt een eenduidige interpretatie en beoordeling en vereist bijkomende kalibratie tussen lectoren en werkveld, wat momenteel gebeurt binnen de opleidingsraad die fungeert als interne toetscommissie.

De commissie benadrukt het belang om er blijvend op in te zetten om de beschrijving en gebruikte beoordelingsschaal van de rubrics te blijven optimaliseren, aangezien in een kleinschalige opleiding en een hecht team ook het risico bestaat dat de informele en ‘gezellige’ context de betrouwbaarheid en validiteit van de evaluatie onder druk zet. Tegelijk lijkt de huidige opzet van de rubrics aanleiding te geven tot een concentratie van scores binnen een smalle bandbreedte. Op basis van de ingekeken documenten blijkt dat het merendeel van de studenten scores behaalt tussen 13 en 15 op 20. Een grotere spreiding in de resultaten – conform een meer normale verdeling – zou logischer zijn en kan bijdragen aan een scherpere profilering van studenten, bijvoorbeeld op het vlak van soft skills.

Tot slot stelt de commissie vast dat studenten de rubrics momenteel weinig gebruiken als instrument om hun eigen functioneren en ontwikkeling in te schatten of hun leerproces systematisch op te volgen. De commissie ziet een opportuniteit om de zelfreflectie en zelfgestuurde ontwikkeling van studenten meer gestructureerd te versterken door hen te laten toewerken naar de (geconcretiseerde) indicatoren van de matrices.

De commissie geeft de opleiding onderstaande aanbeveling:

- Concretiseer en versterk de gedragsindicatoren in de rubrics waardoor dit instrument optimaal bruikbaar wordt voor enerzijds kalibratie van de scores tussen de lectoren en anderzijds de profilering van en zelfontwikkeling van de studenten.

KK4 ‘Curriculum’

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 4 ‘Curriculum’ behaalt.

Op basis van de vooraf bezorgde stukken, het voorstellingsmoment en tijdens de gesprekken kreeg de commissie de indruk dat de opleiding voornamelijk is opgebouwd rond soft skills en dat de technische hard skills te veel op de achtergrond komen. Door hier sterk de nadruk op te leggen, iets wat naar de commissie verneemt ook wordt doorgetrokken naar de rekrutering en informatie voor studiekeizers, schept de opleiding een eenzijdig beeld dat niet geheel strookt met de werkelijkheid. De opleiding kent wel degelijk een evenwichtig samengesteld programma met daarin een inhoudelijke basis wetenschappen en wiskunde in het eerste jaar en verdieping in de volgende jaren. Ook de semestriële projecten in de twee afstudeerrichtingen zijn een goede manier om de leerinhouden te verwerken. De studenten krijgen er nieuwe leerinhouden aangereikt en worden opgeleid in het zelf opzoeken van kennis en informatie. De studenten zijn hier erg tevreden over, al geven ze aan dat de communicatie en afstemming tussen de lectoren van de projecten soms beter kan.

Ook de alumni en het werkveld benoemen dat de opleiding de nodige aandacht geeft aan theoretische kennis. Op dit punt kreeg de commissie in het gesprek met alumni en werkveld een wisselend beeld. Sommigen wilden een meer praktijkgericht programma, anderen wilden meer nadruk op theoretische onderbouw. Het werkveld van de afstudeerrichting Groenmanagement benoemt in het bijzonder dat de studenten bij Hogeschool PXL een uitgebreide plantenkennis opdoen en beslagen zijn in het werken met het Geographic Information System (GIS). De afgestudeerden van de afstudeerrichting Biotechnologie zijn dan weer erg goed in het correct uitvoeren van en rapporteren over labotechnieken. De commissie meent dat de opleiding erbij gebaat is om het evenwicht in hard en soft skills te bewaken en eventueel een gedifferentieerde aanpak voor de twee afstudeerrichtingen te overwegen: de theoretische basis en hard skills in de afstudeerrichting biotechnologie kunnen verder worden versterkt, bijvoorbeeld met verdiepingslessen rond statistiek, terwijl groenmanagers ook aan de slag gaan in een kantooromgeving samen met collega's waar de soft skills een belangrijkere rol spelen. Om die reden is het een goede keuze om voor deze afstudeerrichting in te zetten op soft skills en dit eventueel uit te bouwen.

De soft skills zijn geïntegreerd binnen de projectwerking. Binnen deze projecten wordt ook aandacht besteed aan (zelf)reflectie. Momenteel wordt van studenten nog beperkt verwacht dat zij zichzelf actief inschatten en sturen in functie van hun ontwikkeling van soft skills. Studenten geven aan dat zij weinig zicht hebben op hun eigen groei doorheen het traject. Bovendien ervaren zij dat zij aan het einde van de opleiding slechts in beperkte mate het gevoel hebben zelf richting te hebben gegeven aan hun ontwikkeling. De opleiding erkent deze uitdaging en onderzoekt momenteel mogelijkheden om de hogeschoolbrede leerlijnen – waarin de soft skills in functie van de X-factor aan bod komen – verder te expliciteren doorheen het curriculum. De commissie denkt dat dit een duidelijke meerwaarde kan bieden voor studenten, bijvoorbeeld in de ontwikkeling van managementcompetenties, zoals coördinatie, leidinggeven en het uitvoeren van kwaliteitsaudits. Het biedt ook kansen om sterker in te zetten op persoonlijke groei van studenten, onder andere aan de hand van modellen (bv. Belbin-rollen en de teamprincipes van Lencioni).

De opleiding ziet de verdere inbedding van generatieve artificiële intelligentie in het curriculum als een toekomstkans. De opleiding heeft het werkveld hieromtrent bevraagd en het thema is gepland om te bespreken op een volgende werkveldcommissie. De commissie moedigt de opleiding aan om de inzet van AI met de nodige snelheid aan te pakken en breder te zien dan een taalmodel, omdat het nu eenmaal voor het vakgebied een erg relevant onderwerp is. De studenten moeten opgeleid worden in het kritisch gebruiken van AI, ze moeten leren prompten en vertrouwd worden gemaakt met data-ontsluiting en -inventarisatie. Het hogeschoolbrede beleid kan de opleiding handvaten bieden in de uitwerking van een plan van aanpak.

De opleiding heeft de hogeschoolbrede leerlijnen passend geïntegreerd. De commissie deelt hier de bevindingen:

- Onderzoekend handelen is duidelijk ingebed in de projectwerking. Studenten leren de verschillende stappen van de onderzoekscyclus doorlopen en maken kennis met de onderzoekscomponent. De commissie adviseert om deze onderzoekscyclus binnen de projecten consequent en expliciet te blijven benoemen, zodat studenten zich bewuster worden van de opbouw en toepassing ervan.
- Binnen de projecten wordt voldoende aandacht besteed aan ondernemerschap, onder meer via het berekenen van kostprijzen en het ontwikkelen van promotieactiviteiten. Daarnaast voorziet de opleiding faciliteiten voor student-ondernemers. Deze aanpak wordt als waardevol beschouwd.

- De opleiding neemt verschillende initiatieven op het vlak van internationalisering. Zo is een studiereis sinds vier jaar een verplicht onderdeel van het programma. Hoewel de internationale focus sterk aanwezig is in de visie van de opleiding, lijken de concrete resultaten op vlak van uitgaande mobiliteit nog enigszins beperkt. Studenten tonen wel enthousiasme voor internationale stages en er zijn diverse mogelijkheden beschikbaar. De commissie suggereert om maatregelen te nemen om participatie verder te verhogen.
- Duurzaamheid is inherent geïntegreerd in de opleiding. Er wordt frequent verwezen naar de Sustainable Development Goals (SDG's), die ruim geïnterpreteerd worden. De commissie ziet echter kansen om dit thema verder te verdiepen, met name door meer aandacht te besteden aan de economische dimensie ervan. Zo kan explicieter gemaakt worden wat de SDG's betekenen in een ondernemerscontext.

De twee afstudeerrichtingen die de opleiding aanbiedt hebben weinig met elkaar te maken, het zijn twee leefwerelden in de opleiding, zo kon de commissie vaststellen. Het werkveld heeft voor beide afstudeerrichtingen een duidelijke vraag en verwachtingen, die anders zijn. Een sterk naar voren komende en gezamenlijke vraag is om de multidisciplinaire insteek te versterken. De alumni komen later terecht in functies en sectoren waar ze zullen moeten samenwerken met tal van diverse profielen. De commissie ondersteunt deze vraag en meent dat de opleiding cross-overs en interdisciplinaire samenwerkingen moet durven leggen tussen groenmanagers, bouwkundigen, biotechnologen, landmeters, vastgoedontwikkelaars, omgevingstechnologen, ... Te beginnen met het leggen van contacten tussen de twee afstudeerrichtingen, met als doel het opzetten van meer authentieke en multidisciplinaire projecten.

De commissie is positief over het bestaan van een aanbod van keuzeopleidingsonderdelen binnen de afstudeerrichtingen, want dit biedt studenten kansen om het eigen leertraject vorm te geven en zich te profileren. De commissie ziet echter geen achterliggende visie in het aanbod van deze opleidingsonderdelen en raadt de opleiding aan om de keuzeopleidingsonderdelen doelgericht in te richten. De commissie meent dat de keuzeopleidingsonderdelen erg geschikt zijn voor de inbedding van enerzijds innovatieve technologieën of regionale thema's en anderzijds voor het ontsluiten van onderzoeksresultaten van het onderzoekscentrum PXL Bio-Research. Tot slot meent de commissie dat de studenten vooraf goed moeten ingelicht worden over de inhoud van de keuzeopleidingsonderdelen, wat vooral bij de afstudeerrichting Groenmanagement nog beter zou kunnen.

De commissie leert dat de twee afstudeerrichtingen op een weloverwogen wijze de leer- en werkvormen inzetten. Er is daarbij een grote diversiteit van onderwijsmethoden, vertrekkende van contactrijk onderwijs op campus of online. De opleiding kent bovendien een authentiek programma. De studenten komen op diverse wijze, via gastsprekers, excursies, stages en authentieke opdrachten, in contact met de beroepspraktijk.

De bacheloropleiding Agro- en biotechnologie, afstudeerrichting Groenmanagement, wordt eveneens aangeboden via afstandsonderwijs. Dit betreft een vierjarig traject dat in grote lijnen aansluit bij het reguliere programma, maar door het geboden maatwerk en de flexibiliteit een specifiek studentenprofiel aantrekt. De opleiding investeert eigen middelen in de verdere uitbouw van dit traject, aangezien het bijdraagt aan de rekrutering en instroom van studenten. Studenten waarmee de commissie sprak, ervaren het traject als flexibel, maar geven aan dat deze flexibiliteit voornamelijk tot stand komt op vraag van de student zelf. Dit wijst erop dat de uitbouw van het traject momenteel weinig systematisch en onvoldoende gestructureerd gebeurt. Daarnaast signaleren studenten knelpunten in de roostering en communicatie, waardoor verwachtingen niet steeds duidelijk zijn. Ook de organisatie van praktijkmomenten verloopt weinig eenduidig: deze worden flexibel ingevuld en de

aanwezigheid is niet verplicht voor afstandsstudenten. Hoewel studenten deze praktijkvakken als waardevol beschouwen en ze graag willen volgen, werd de omvang ervan door hen als onverwacht ervaren. De commissie krijgt de indruk dat het afstandstraject momenteel als een bijkomende taak voor lectoren wordt beschouwd. Het vraagt aanzienlijke tijd en middelen, maar is nog onvoldoende structureel ingebed in de werking van de opleiding. Tot slot ziet de commissie kansen om via een laagdrempelige toepassing van EVC- en EVK-procedures bijkomende doelgroepen aan te trekken.

De commissie geeft de opleiding onderstaande aanbevelingen:

- Expliciteer de soft skills in de hogeschoolbrede leerlijnen doorheen het curriculum, eventueel met een gedifferentieerde aanpak voor de twee afstudeerrichtingen, die diepgaande zelfontwikkeling van studenten bevordert.
- Versterk de aandacht voor de mogelijkheden van AI in het curriculum.
- Zet meer in op multidisciplinariteit in het curriculum, te beginnen met het versterken van samenwerkingen tussen de twee afstudeerrichtingen. Zet hiervoor onder meer in op PXL Bio - Research om multidisciplinaire projecten te creëren.
- Ontwikkel een expliciete en gedragen visie op de rol en meerwaarde van de keuzeopleidingsonderdelen binnen het curriculum. Vertrek hierbij vanuit een beperkt aantal duidelijke doelstellingen zoals profilering, innovatie en onderzoeksintegratie.
- Ontwikkel een duidelijk kader waarin de verwachtingen, organisatie en ondersteuning van het traject afstandsonderwijs expliciet worden vastgelegd.

KK6 'Instroom-, doorstroom- en uitstroombeleid'

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 6 'Instroom-, doorstroom-, en uitstroombeleid' behaalt.

De commissie koos voor kwaliteitskenmerk 6 'Instroom-, doorstroom- en uitstroombeleid' omwille van een aantal opvallende vaststellingen die ze verder wenste te onderzoeken:

- De opleiding wordt geconfronteerd met een aanzienlijke drop-out.
- De gemiddelde studieduur tot het behalen van het diploma bedraagt bijna 4 jaar.
- Na jaren van dalende studentenaantallen kent de opleiding in het academiejaar 2025-2026 een sterke toename qua studentenaantallen in de afstudeerrichting Biotechnologie.

In vergelijking met het Vlaamse gemiddelde wijken de meeste van deze kerncijfers niet significant af. Niettemin acht de commissie de hierboven geschetste vaststellingen een aandachtspunt. Tijdens het locatiebezoek kreeg de commissie slechts in beperkte mate de indruk dat de opleiding deze bezorgdheid deelt.

De commissie beveelt aan dat de opleiding een plan van aanpak ontwikkelt dat zich richt op twee sporen: (1) het bewaken van de instroom door middel van een duidelijk en scherp afgebakend opleidingsprofiel en een correcte, transparante informatievoorziening en (2) het terugdringen van ongekwalificeerde uitstroom en het verkorten van de gemiddelde studieduur. De commissie dringt erop aan dat dit plan gebaseerd wordt op beleidskeuzes die steunen op relevante gegevens, eerder dan op individuele casuïstiek.

De commissie stelt vast dat de opleiding een zeer diverse instroom kent. Enerzijds is er een groep (generatie)studenten die bewust en goed geïnformeerd kiest voor Hogeschool PXL, voor de opleiding en voor een specifieke focus binnen één van de afstudeerrichtingen. Binnen deze groep constateert de commissie een aanzienlijke variatie in profiel en verwachtingen, afhankelijk van de vooropleiding

en het beoogde toekomstperspectief. Anderzijds kent de opleiding een grote groep niet-generatiestudenten. Volgens de beschikbare cijfers is 25% van totale studentenpopulatie generatiestudenten. De overige studenten zoeken, na eerdere ervaringen in het hoger onderwijs, vaak naar een nieuwe kans op succes. Zij geven aan de opleiding te kiezen omwille van de kleinschaligheid, de nauwe contacten met lectoren en de sterke praktijkgerichtheid. Hun studieresultaten blijken echter wisselend.

In het kader van de kwaliteitsbewaking analyseert de opleiding de kencijfers met betrekking tot de doorstroom en tracht zij via onder meer afhaakgesprekken inzicht te krijgen in de onderliggende oorzaken. De commissie acht deze gesprekken waardevol, maar merkt op dat het moeilijk blijft om afhakers effectief te bereiken. Bovendien is de verzamelde informatie vaak te beperkt of te fragmentarisch om eenduidige conclusies te trekken. De opleiding neemt diverse initiatieven om de ongekwalificeerde uitstroom te beperken. Zo worden struikelopleidingsonderdelen geïdentificeerd en wordt ingezet op inhoudelijke ondersteuning via werkzittingen en monitoraten. De commissie beoordeelt deze maatregelen als positief.

Ook in de opbouw van het programma wordt gezocht naar manieren om de studeerbaarheid te verhogen. Zo werkt de afstudeerrichting Groenmanagement in het eerste en tweede jaar met een blokkensysteem, terwijl Biotechnologie een combinatie van blokken en semesters hanteert. Studenten ervaren het werken in blokken als een voordeel, omdat het hen toelaat om zich gedurende een kortere periode te focussen op specifieke leerinhouden en sneller een inschatting te maken van hun eigen kunnen. Tegelijk ziet de opleiding de geplande verkorting van het semester van 14 naar 13 weken als een uitdaging om de beoogde leerinhouden te blijven realiseren zonder de werkdruk voor zowel studenten als lectoren te verhogen.

De commissie stelt op basis van de gesprekken vast dat de studentondersteuning voornamelijk vertrekt vanuit studenten die zelf signaleren dat zij moeilijkheden ondervinden. Er lijkt minder aandacht te zijn voor studenten die geen problemen ervaren of deze niet expliciet kenbaar maken. De commissie ziet hier een kans om de ondersteuning breder te benaderen, bijvoorbeeld via systematische reflectiegesprekken die gericht zijn op de verdere persoonlijke en professionele ontwikkeling van alle studenten.

Tot slot verneemt de commissie dat de opleiding de oprichting van graduaatsopleidingen overweegt. Zij stelt vast dat er momenteel geen expliciete vraag vanuit het werkveld is, wat ook tijdens de gesprekken met het werkveld werd bevestigd. De commissie is van mening dat de ontwikkeling van graduaatsopleidingen moet vertrekken vanuit een duidelijke en intrinsieke meerwaarde voor het werkveld. Zij waarschuwt ervoor om dergelijke trajecten niet primair te positioneren als een heroriënteringspad voor studiestakers, aangezien dit zou kunnen leiden tot een ongewenst opvangmechanisme.

De commissie geeft de opleiding onderstaande aanbeveling:

- Werk een geïntegreerd actieplan uit waarbij lopende initiatieven en maatregelen kritisch worden bekeken, dat gebaseerd is op statistisch relevante data en met focus op:
 - het versterken en bewaken van de instroom;
 - het terugdringen van ongekwalificeerde uitstroom;
 - het verkorten van de gemiddelde studieduur.
- Verbreed het Student Support-model door de integratie van persoonlijke en professionele ontwikkelingsgesprekken met alle studenten.

KK8 'Gerealiseerd eindniveau'

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 8 'Gerealiseerd eindniveau' behaalt.

De opleiding toont het eindniveau aan middels de bachelorproef en de stage, die aan elkaar zijn gekoppeld. De commissie is positief over de opbouw en uitwerking van de stage in het algemeen en in bijzonder ziet ze een grote meerwaarde voor de stage in het tweede jaar die de studenten een eerste erg authentieke ervaring biedt. De commissie verneemt dat de opleiding voldoende stageplaatsen ter beschikking heeft. De commissie meent dat de projectfiche voor de bachelorproef en de stage, die de studenten dwingt om na te denken over de stageplaats en de onderzoeksopdracht die ze daar willen uitvoeren, erg waardevol is. De organisatie en de evaluatie van de stage verlopen volgens ieders verwachting, zo leert de commissie tijdens het bezoek.

De commissie heeft een aantal eindwerken ingekeken. De commissie stelde een diversiteit in onderwerpen en onderzoeksanpak vast in de bachelorproeven. In een aantal bachelorproeven was de onderzoekscomponent diepgaand aanwezig, in een aantal andere bachelorproeven was dat minder het geval, maar ook deze werken toonden voldoende zelfstandig werk van de student. De commissie meent dat het niveau van alle ingekeken bachelorproeven aansluit bij niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur.

De commissie stelt vast dat een meerderheid van de onderzoeksopdrachten een eerder beperkte reikwijdte hebben van het onderzoek omdat ze bestaan uit kleinere en afgebakende opdrachten, zoals het uitvoeren van een studie of het formuleren van een advies. Dit zijn zeker waardevolle opdrachten die op het juiste niveau worden uitgevoerd en concrete resultaten opleveren voor het werkveld en de stageplaats. Tegelijkertijd ziet de commissie een ontwikkelkans in het verder uitbouwen van deze opdrachten. Met name kan worden overwogen om studenten in de daaropvolgende jaren te laten teruggrijpen naar eerdere opdrachten, met als doel de implementatie en opvolging ervan in het werkveld te monitoren. Dit kan leiden tot meer diepgaande onderzoeksbenaderingen en complexere onderzoeksvragen. Om dit mogelijk te maken, kan het aangewezen zijn om lange termijn en duurzame partnerschappen met het werkveld op te zetten, eventueel vanuit een samenwerking met het onderzoekscentrum PXL-Bio-Research.

De commissie verneemt dat de opleiding het werkveld heeft bevraagd over de evaluatiemethode van de bachelorproef. Het werkveld geeft aan dat schriftelijke rapportering, ondanks de toenemende mogelijkheden van AI-ondersteuning bij het schrijven, een essentieel onderdeel blijft van de evaluatie. Daarom behoudt de opleiding een geschreven bachelorproef. De scriptie en verdediging staan in voor 50% van het eindresultaat (opgedeeld in 30% verdediging en 20% scriptie). De opleiding hecht meer belang aan de mondelinge verdediging, om zo de validiteit van de beoordeling te verhogen en beter bestand te zijn tegen mogelijke impact van AI. Daarnaast gelooft de commissie dat het dankzij de tussentijdse opvolging door de begeleiders en de vaak specifieke, contextgebonden onderwerpen moeilijk is om opdrachten louter via AI te genereren. Van studenten wordt bovendien verwacht dat zij hun werk inhoudelijk verankeren, onder meer door een expliciete link te leggen met een uitgewerkte mindmap en het onderzoeksproces. Op die manier wordt gestreefd naar een valide evaluatie, zo meent de commissie. Het werkveld wordt ook consequent betrokken bij de eindevaluatie.

Het werkveld geeft aan dat de afgestudeerden uitstromen op het verwachte niveau. Daarnaast ervaart het werkveld dat de afgestudeerden van Hogeschool PXL bij hun instroom een duidelijke professionele 'klik' hebben gemaakt. Ze worden gekenmerkt door een hoge mate van autonomie en zelfstandigheid, terwijl ze tegelijk goed functioneren binnen een teamcontext. De alumni bevestigen dit beeld en geven aan dat zij tijdens de opleiding sterke praktische vaardigheden ontwikkelen. Door de vele

oefenmomenten leren zij bovendien werken met diverse apparatuur, die nauw aansluit bij wat tijdens de stage en later in het werkveld wordt gebruikt.

De commissie stelt vast dat de tewerkstellingskansen voor afgestudeerden in orde zijn. Studenten vinden relatief snel werk en stromen door naar diverse functies die aansluiten bij hun afstudeerrichting en keuzetraject. De commissie merkt op dat een relatief groot aantal afgestudeerden van de afstudeerrichting Groenmanagement aan de slag gaat als zelfstandig tuinaannemer. Dit is op zich zeker niet problematisch en de commissie wenst hierover geen waardeoordeel uit te spreken. Wel ziet zij hierin een mogelijke indicatie dat het beoogde profiel van deze afstudeerrichting scherper gedefinieerd kan worden.

De commissie geeft de opleiding onderstaande aanbeveling:

- Laat studenten ervaring opdoen in de implementatie- en opvolgingsfase van eerder onderzoek. Gebruik lange termijn en duurzame partnerschappen met het werkveld, eventueel in samenwerking met het onderzoekscentrum PXL-Bio-Research, om studenten aan dit type onderzoek te laten participeren.

Aanbevelingen

Op basis van haar bevindingen heeft de commissie volgende aanbevelingen voor de opleiding:

KK 3:

- Concretiseer en versterk de gedragsindicatoren in de rubrics waardoor dit instrument optimaal bruikbaar wordt voor enerzijds kalibratie van de scores tussen de lectoren en anderzijds de profilering van en zelfontwikkeling van de studenten.

KK 4:

- Expliciteer de soft skills in de hogeschoolbrede leerlijnen doorheen het curriculum, eventueel met een gedifferentieerde aanpak voor de twee afstudeerrichtingen, die diepgaande zelfontwikkeling van studenten bevordert.
- Versterk de aandacht voor de mogelijkheden van AI in het curriculum.
- Zet meer in op multidisciplinariteit in het curriculum, te beginnen met het versterken van samenwerkingen tussen de twee afstudeerrichtingen. Zet hiervoor onder meer in op PXL Bio Research om multidisciplinaire projecten te creëren.
- Ontwikkel een expliciete en gedragen visie op de rol en meerwaarde van de keuzeopleidingsonderdelen binnen het curriculum. Vertrek hierbij vanuit een beperkt aantal duidelijke doelstellingen zoals profilering, innovatie en onderzoeksintegratie.
- Ontwikkel een duidelijk kader waarin de verwachtingen, organisatie en ondersteuning van het traject afstandsonderwijs expliciet worden vastgelegd.

KK 6:

- Werk een geïntegreerd actieplan uit waarbij lopende initiatieven en maatregelen kritisch worden bekeken, dat gebaseerd is op statistisch relevante data en met focus op:
 - het versterken en bewaken van de instroom;
 - het terugdringen van ongekwalificeerde uitstroom;
 - het verkorten van de gemiddelde studieduur.
- Verbreed het student support-model door de integratie van persoonlijke en professionele ontwikkelingsgesprekken met alle studenten.

KK 8:

- Laat studenten ervaring opdoen in de implementatie- en opvolgingsfase van eerder onderzoek. Gebruik lange termijn en duurzame partnerschappen met het werkveld, eventueel in samenwerking met het onderzoekscentrum PXL-Bio Research, om studenten aan dit type onderzoek te laten participeren.